

„Területi szakmatámogatási rendszer létrehozása, szakmatámogatási feladatok ellátása - 2021” (TSZR2021)

Szakmafejlesztési és szakmatámogatási rendszer kialakítása Vas és Zala megyében (TSZR2021-1491)

HÍRLEVÉL

Kedves Olvasó!

A Vas és Zala vármegyei TSZR hírlevelének 2024. évi harmadik számát ajánlom Önnek.

A tartalmából: a kiadvány bemutatja Konzorciumi partnerünk társadalmi érzékenyítést szolgáló programját, és beszámol az elmúlt időszak szakmai műhelyeiről. A falu- és tanyagondnoki ellátások szakmatámogatását végző munkatársunk a falu- és tanyagondnoki alapképzésről ír a kiadványban megjelent cikkében. A Vas és Zala vármegyei Konzorcium munkatársa koordinálja az országos hajléktalanellátási munkacsoport tevékenységét. A munkacsoport elkészítette az éjjeli menedékhely szolgáltatás módszertani útmutatóját. Az útmutató készítésének folyamatáról, a célokról olvashat munkatársuk írásában, amelyben kiemel néhány fontos szakmai szempontot is az éjjeli menedékhely szolgáltatás biztosításával kapcsolatban.

Már hagyományosan, belekerült a hírlevélbe néhány helyi hír, és felelevenítődnek benne az elmúlt időszak fontos szakmai információi.

A hírlevél a Szabolcs – Szatmár – Bereg Vármegyei Szakmatámogatási Rendszer hírlevelében megjelent állásfoglalásokról, szakmai válaszról közöl beszámolót.

Fogadja szeretettel online kiadványunkat!

Üdvözlettel:

Panker Mihály
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Nyugat-Dunántúli Régió
regionális ügyvezető

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

BELÜGYMINISZTERIUM

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés Háza - Fogyatékosok és Időskorúak Otthona Ivánc a kezdetek óta velünk tart a szakmatámogatási megbízatás teljesítésében. Legfrissebb hírlevelünkben az intézmény integrációt segítő, a környezetet érzékenyítést támogató gyakorlatát osztjuk meg Önökkel, amelyet példaértékűnek gondolunk.

Köszönjük az intézmény vezetőségének, munkatársunknak a közreműködést, munkát az alábbi írás elkészítésében.

Általános információk

A jónak bizonyult gyakorlat elnevezése: Integrációt segítő, partnerségi együttműködés katolikus általános iskolával

Megvalósító intézmény megnevezése: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés Háza – Fogyatékosok és Időskorúak Otthona Ivánc

Megvalósító intézmény címe: 9931 Ivánc, Kossuth L. u. 1.

Megvalósító intézmény elérhetősége: +3694 542 037; ivanc@maltai.hu

Megvalósító intézmény kapcsolattartójának neve (aki a gyakorlattal kapcsolatban megkereshető):

Varga Annamária varga.annamaria@maltai.hu

Császárné Cserkuti Mónika cserkuti.monika@maltai.hu

A jónak bizonyult gyakorlat leírása

A jogszabályban előírt feladat/jogszabállyal nem szabályozott, felmerült ellátási igény, amelynek megvalósítására választ ad a gyakorlat

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 94/F. § (2) bekezdése szerint „A fogyatékos személyek jogainak érvényesülése érdekében figyelemmel kell lenni különösen...

e) társadalmi integrációjukhoz való jogra, más személyekkel történő kapcsolat létesítésére, kapcsolattartásra, valamint intézmények, szolgáltatások igénybevételére, elérésére.”

A megvalósulás helyszínének rövid bemutatása

Intézményünk 1951 óta működik Iváncon az „Őrség kapujában”; gróf Sigray Antal volt családi birtokán. Jelenleg 150 fő enyhe-, középsúlyos, súlyos- és halmozottan sérült értelmileg akadályozott, valamint 50 fő időskorú személy részére nyújt teljes körű ellátást. Három lakóotthont is működtetünk, mely 30 fő értelmileg akadályozott személy számára biztosítja az integráció, normalizáció, autonómia lehetőségét. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy az értelmileg akadályozott emberek, és időskorú lakóink otthon érezhessék magukat, illetve megfelelő segítséget kapjanak ahhoz, hogy teljes életet élhessenek. Szakmai szolgáltatásunk során messzemenőig szem előtt tartjuk, hogy az ellátottak állapota különböző, és valamennyiüket igyekszünk a szükséges mértékben, a strukturált ellátás keretében gondozni és képességeiket kiteljesíteni.

A program a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A gyakorlat bevezetése: 2023.

A gyakorlat témája, szakterülete: Integrációt segítő, partnerségi együttműködés általános iskolával

A gyakorlat célcsoportja: tartós bentlakást nyújtó intézményben élő értelmileg akadályozott és időskorú személyek

A gyakorlat erőforrásigénye:

- **infrastrukturális erőforrás -igény:** közösségi tér
- **humán erőforrás-igény:**
 - o „Partner iskola”: tanulók, pedagógusok
 - o 3 fő - szociális/terápiás munkatárs, fejlesztő pedagógus

A gyakorlat integrálása a megvalósító intézmény működésébe

Integrációt és inklúziót segítő partnerségi együttműködés a Szent Gotthárd Általános Iskola Magyarlak Csörötnek Általános Iskolájával vallási, sport és kulturális területen. Tematikusan meghatározott időszakonként az iskola tanulói látogatnak el intézményünkbe, illetve ellátást igénybe vevőink vesznek részt az oktatási intézmény által szervezett programokon az iskolában.

A gyakorlatban érintett külső szervezet bevonásának módja

A Szombathelyi Egyházmegye főpásztorának javaslatára kerestük meg a Szent Gotthárd Általános Iskola Magyarlak Csörötnek Általános Iskolájának vezetését együttműködési javaslatunkkal, melyet a tagintézmény vezetője nagy örömmel fogadott.

A gyakorlat keretében megvalósuló konkrét tevékenység (ek), amely(ek) által a jogszabályban előírt feladat megvalósul/ a jogszabállyal nem szabályozott, felmerült ellátási igény teljesül

Vallási integráció: A kapcsolatfelvételt követően az első találkozásra 2023. december elején került sor: az iskola énekkara adventi és ifjúsági énekekkel, versekkel, az iskola lelkésze pedig adventi gondolatokkal segítette szolgáltatást igénybe vevőink felkészülését a karácsonyi ünnepre. Az iskola tanulói saját kezűleg készített adventi koszorúval és karácsonyi dekorációval kedveskedtek intézményünknek. Ezen a napon a diákok olyan integrált kézműves foglalkozásokon vettek részt, melyeket sérült emberek vezettek, ezáltal személyes benyomást szerezhettek az akadályozottsággal élő emberekről, tevékenységeikről.

Intézményünk **karácsonyi ünnepségén** az iskola vezetői és az iskolalelkész tevőlegesen is részt vettek az ünnepi szentmisén. Az iskola tanulói névre szóló, kézzel írott szeretet-idézettel ellátott karácsonyi üdvözlőlappal köszöntötték időskorú ellátottjainkat, melyet az iskola igazgatónője ünnepélyes körülmények között adott át intézményünk vezetőjének. Nehéz szavakkal kifejezni azt a meglepetést és örömet, melyet az ellátást igénybe vevők átéltek a nekik címzett, őket személyesen megszólító jókívánságok, igehelyek olvasásakor. A karácsonyi ünnepség meghatározó pillanata volt, amikor az ellátottak, az iskola vezetői, a vendégek együtt díszítették fel az otthon karácsonyfáját. Meghitt, lélekiemelő délután volt, a közösen átélt karácsonyi csoda.

Integráció a sportban: Februárban sportos találkozóra, integrált asztalitenisz bajnokságra került sor, az iskola tanulói és sportolóink között. Egy délután erejéig részt vehettünk egymás életében, meghallgattuk, be- és elfogadtuk egymást. Láthattuk egymás gyengeségeit, észrevehettük, miben/miként tudunk segíteni egymásnak. Megtapasztaltuk, hogy az integráció a verseny során spontán és akaratlagosan is megtörtént.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Az összecsapások során sportszerű játékot láthattunk, a versenyzők legjobb tudásuk szerint küzdöttek az asztaloknál, és óriási harcot folytattak az érmeikért és a helyezésekért, sok esetben csak kiélezett poénok döntöttek a helyezésekről. Az elődöntők és a döntők során magas színvonalú mérkőzéseket láthattunk, melyeket a lelkes nézőközönség és a versenyzőtársak is nagy tapssal jutalmaztak. Az asztalitenisz verseny során integrációs és intergenerációs törekvéseink valamilyen formában mindenkit érintettek: gyermekeket, fiatalokat, pedagógusokat, munkatársakat és fogyatékosokkal élőket egyaránt.

Kulturális együttműködés: Április 11-én, a költészet napja alkalmából, hat fő értelmileg akadályozott szolgáltatást igénybe vevővel látogattunk el a Magyarlak – Csörötnek Általános Iskolába, egy versfelolvasó délutánra. Isten tenyerén éreztük magunkat, ahogy az egyik általunk előadott vers jól érzékeltette. Az együtt töltött, gyorsan elillanó néhány órában átélhettük az el – és befogadás minden dimenzióját. A felolvasott versek, saját költemények közelebb hoztak bennünket egymáshoz. Megértettük, mi a fontos, mi tesz boldoggá sérült és ép embereket. Éreztük, nem az a lényeg, hogy mennyire „művészi” olvas fel valaki egy verset, sőt az sem számít, mennyire ismert a szerző. A fókuszban minden esetben, rövid bemutatkozást követően az előadó, majd az adott vers állt. Az értelmi akadályozottságból fakadó hátrányok ellensúlyozását segítő integrációs program lehetőséget biztosított arra, hogy a fogyatékkal élők egyedi és megismételhetetlen előadásmódjukkal magával ragadják a hallgatóságot.

Szakmai „tanulmányút” során az iskola tanuló és pedagógusai megtekintették intézményünk biokertészetét és kézműves műhelyét. Megismerkedhettek az ökológiai gazdálkodás alapelveivel, az intézményben termesztett hagyományos és különleges zöldségfélékkel, betekintést nyerhettek a kártevők elleni bevált, kipróbált praktikák, szelíd módszerek világába. Ezt követően az iskola tanulói a kézműves műhelyben ismerkedtek a szövés és varrás rejtelseivel, megtekintették az ott készülő termékeket: kutya – és cicapárnákat, táskákat, ágytakarókat, szőnyeget, lábtörlőket, zero waste termékeket. A tanulmányút legfontosabb hozadéka az volt, hogy a diákok a bio - és kézműves termékeken keresztül ismerhették meg ellátottjaink különleges képességeit, kreativitásukat, s ezáltal őket.

Hatékonyság értékelése

A gyakorlat sikerességét mutatja, hogy egyre többen szeretnének részt venni a programokban, mind a szolgáltatást igénybe vevők, mind pedig az iskola tanulói közül. Kiemelkedő eredménynek tekintjük, hogy integrációnkban az intézményekből a különböző területek (sport, vallás, kultúra) iránt érdeklődő személyek és munkatársak bevonásával mind több diák, pedagógus, szolgáltatást igénybe vevő és szociális szakember tud bekapcsolódni a programokba.

Elérte-e a kitűzött célokat?

Igen, az integráció által egyfajta spontán szemléletmód változás következett be a félelmekkel, sajnálattal, előítéletekkel szemben. Az akadályokkal küzdő emberek személyes életpasztalataik megosztásával megerősítették a diákokat abban, hogy minden nehézség ellenére a fogyatékos lét is lehet teljes és boldog. Megismerték, miként képesek értékteremtő munkát végezni, hogyan ápolják a hitüket, milyen jó humorérzékük van. Speciális olimpiai bajnokainkkal való találkozás megmutatta, hogy a sérült emberek mennyire kitartóak és elkötelezettek a sportban, s milyen nagy sikereket érhetnek el. Az érzékenyítés, az integrált programok szervezése azt a célt is szolgálják, hogy a sérült embereket övező sztereotíp attitűdöket csökkentsük. A leghatékonyabbnak azok a programok bizonyultak, ahol a sérültekkel való személyes találkozás megvalósítható. Így az átél saját élmény segít abban, hogy a fogyatékosokkal élőkkel szemben olyan természetességgel viselkedjenek, amely támogató attitűdöt képvisel.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Egymás kölcsönös megismerése és elismerése után a közös szakmai munkával való elégedettséget az mutatja a legjobban, hogy „mindenki” kinyilvánította szándékát a folytatásra, sőt újabb területek bevonásával kívánjuk erősíteni a kapcsolatot.

A fenntarthatóság ismérvei

Együttműködés, egymás kölcsönös elfogadása és tisztelete.

Adaptálhatóság feltétele

Az integrációt támogató el- és befogadó általános iskola, együtt-gondolkodás, a közös munkába vetett hit és bizalom. Az előkészítő fázisban kiemelt figyelmet kell fordítani a résztvevők felkészítésére, hogy „MÁSok is lesznek”. Fontos annak tudatosítása, hogy mindannyian MÁSOK, de valamennyien értékesek vagyunk.

Milyen nehézségek merültek fel az alkalmazás során

A földrajzi távolság a két intézmény között (Magyarlak – Ivánc) 18 km, tömegközlekedéssel azonban nem megközelíthető. Így az intézmények szállítóképességétől függ, hogy hány személy vehet részt a programokon.

A tevékenység hatásai a megvalósuló intézményben

Az intézményen kívüli, a mindennapoktól eltérő környezetben, vagy szokatlan formában történő „általános” tevékenységek különleges és motiváló hatással vannak a szolgáltatást igénybe vevőkre. A program segíti a résztvevők kapcsolatrendszerének, felelősségvállalásának erősödését, önismeretük, önértékelésük fejlődését. Intézményünk a partneriskolával való integrációja révén gazdagította tevékenységrendszerét (sport, vallási, kulturális) területeken.

Egyéb információ, amit fontosnak gondol megosztani a gyakorlatról

Partneriskolánk által egy olyan inklúzió, integrációnak, társadalmi el- és befogadásnak lehetünk részesei, melyről a szakirodalomban nagyon sokat lehet olvasni, a gyakorlatban azonban ritkán lehet megtapasztalni. Hálásak vagyunk, hogy ez a partnerkapcsolat létrejött, s a programmal a **közös gondolkodás és az együttműködés útjára léptünk, mely képes volt a cselekvést előmozdítani.** Az elmúlt néhány hónapban olyasvalamit kaptunk, amire nem számítottunk. Empirikus tapasztalattá vált, hogy **a fogyatékkal élő emberek és a diákok kifogyhatatlan erőforrások**, mert szeretetből táplálkoznak, s képesek közvetlenségükkel **lerombolni a társadalomban emelt falakat, s az őket körül lengő sztereotip attitűdöket.**

Tisztelet, hála és köszönet valamennyi együttműködésben résztvevőnek, hálásan köszönjük a Magyarlak – Csörötnek Általános Iskola vezetésének az inklúziót, nyitottságot, partnerséget. Már nagyon várjuk a folytatást....

A leírást készítette: Császárné Cserkuti Mónika

Szociális és terápiás részlegvezető

Szakmatámogatási munkatárs

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

BELÜGYMINISZTERIUM

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Beszámoló a szakmai műhelyeinkről

Falu- és tanyagondnoki szolgáltatás

Konzorciumi partnerünk, a **Zalai Falvakért Egyesület** műhelyére várta Zala és Vas vármegye falu- és tanyagondnokait, a fenntartók képviselőit.

A program résztvevőit Rezi település polgármestere köszöntötte. Elmondta, közel 20 éve annak, hogy Rezi településen elindították a tanyagondnoki szolgálatot. A külterületen és a központtól távoli belterületen élők ellátását, szolgáltatásokhoz való hozzáférést azóta is a tanyagondnoki szolgáltatás teszi lehetővé. A tanyagondnoknak feladata van a falu üzemeltetésében is. Iskola, óvoda, bölcsőde működik, így a gyerekek szállítása, ételszállítás a napi feladatainak része. A település vonzó, lakossága növekszik, hiszen minden szolgáltatáshoz hozzájutnak az itt élők, a település lakói figyelnek egymásra, jó közösségek működnek, mindig befogadó és barátságos tereket ad a művelődési ház, a turisztaszálló, az udvar, a pajta. A tanyagondnok a közösség motorja: kapcsolatot tart, figyel, jelez, együttműködik. Akár két tanyagondnokra való feladat is van Reziben. Fontos szerepkör ez, hiszen a település kapacitása, anyagi helyzete miatt is lényeges, hogy a tanyagondnok széles feladatkört lásson el.

A helyi **közművelődési szakember** a település, a tanyagondnok és a közösség kapcsolódásairól beszélt. Előadását számos képpel, fotóval illusztrálta. Kiemelte azokat az együttműködési területeket, amelyekben a tanyagondnok tevékenysége meghatározó. Ilyen az éves programterv összeállítása, a szervezési és előkészítési feladatok, információk továbbítása, beszerzések, kapcsolattartás civil szervezetekkel, programokra, eseményekre meghívás és szállítás, vélemények, javaslatok becsatornázása, információáramlás, és népszerűsítés. A falu programjai elsősorban a helyiek együttműködésére, részvételére építenek, a tanyagondnok jóvoltából nemcsak az idősek, de a fiatalok bevonása is erősödött. Holdfény túra, piknik mozi, betakarító nap, kolbásztöltő mustra, környezetvédelmi tábor, a szülők közössége, a REZIdance táncsoport, a nyári alkotótáborok egész évben aktív szerepvállalást igényelnek, és ezekben fontos szereplő a tanyagondnok. Mindezek együtt a falu közösségmegtartó erejét, a lakosság számának gyarapodását és a helyiek bevonódását és részvételét eredményezi.

A **helyi tanyagondnok** a bemutatkozásával kezdte, számára fontos, hogy a szülőfalujában tanyagondnok. Születése óta itt él a családjával, minden ideköti. A napjait a gyerekek szállítása és az ebéd szállítás keretezik. Az ebédszállítás közben jut idő arra, hogy információkat juttasson ki a faluba. Meghallgat, visz vagy hoz, amit kell. Rendszeres a kapcsolata a családsegítővel, házi gondozókkal, intézményvezetőkkel. Jelez, figyel, kéréseket, panaszokat közvetít, ha szükséges aznap vagy másnap visszamegy, hogy a javítást megcsinálja, az üzenetet átadja. Figyelme elsősorban a nem aktív emberekre, a faluközponttól távol és a külterületen élőkre irányul.

Vas és Zala TSZR **módszertani munkatársa**, Szeder-Kummer Mária beszélt az eseményen a szakmatámogató hálózat két vármegyére kiterjedő tevékenységéről. Mindazokról a szolgáltatásokról, amit a hálózat biztosít. Hangsúlyozta a falu-és tanyagondnoki szolgálatok szerepét a szociális ellátások körében, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításában. Kiemelte az együttműködés fontosságát, a jelző és észlelőrendszerben való együttműködés felelősségét.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A kistélepülési önkormányzatok kapacitás problémái gyakran a falugondnokokra terhelnek olyan feladatokat, amelyek túlmutatnak a jogszabályban meghatározott feladataikon, vagy azok rovására történnek. A falugondnoki szolgálat alapvető feladata az ott élők szociális biztonsága, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

Mindezek, közvetlen személyes szolgáltatások – többnyire, szállítás, beszerzés, beszélgetés, segítségnyújtás, kisjavítás stb. Közvetlen lakossági szolgáltatásnak minősül például a közösségi programok, sport és szabadidő tevékenységek szervezése, a hivatalos ügyekben valós segítség, lakossági igények továbbítása. Minden más feladat ezeken túl, de nem ezek rovására végezhető.

A falugondnoki tevékenységet, a szolgáltatásokat jogszabály szabályozza. Az, hogy helyben miként működik, azt pedig a falu- és vagy tanyagondnoki szolgálat helyi viszonyokra megalkotott helyi rendelete és a szakmai program határozza meg. Ezt helyben, a fenntartó alkotja meg és évente legalább egyszer felülvizsgálja, ha szükséges módosítja. Mindezekkel a dokumentumokkal szinkronban van a munkaköri leírás, vagy feladat meghatározás. Ezen dokumentumok ismerete a falugondnokok/tanyagondnokok, de a fenntartó, munkáltató számára (is) elengedhetetlenül fontos.

A résztvevők az előadásokat követően - a látó út alkalmával - bejárták Rezi település intézményeit, közösségi tereit, megta-
pasztalhatták a sajátos településszerkezetet, kitérőt tettek a hegyi utak, a külterület felé és találkoztak a közösség helyi sze-
replőivel - gazdákkal, civil szervezet vezetőikkel, önkormányzati testület tagjaival, de még a hegybíróval is.

Zalában éppen 30 éve indultak az első szolgálatok: Hagyárosbörönd, Liszó, Nemeshetés, Vindornyaszőlős, Gáborjánháza, Kerkakutas és Kisgörbő településeken. A Zalai Falvakért Egyesület kezdetektől részt vesz a hálózat- és szakmafejlesztésben, ma már segítő és módszertani feladatokat is ellát a Zala és Vas vármegyék területén működő 353 falugondnoki és 13 tanyagondnoki szolgáltatás körében.

Forduljanak hozzám bizalommal, ha kérdésük merül a témában.

Szedes-Kummer Mária
szakmatámogató munkatárs, szakértő
elnök
Zalai Falvakért Egyesület

Fogyatékos személyek nappali ellátása

„Az intézmények közötti együttműködés módja, szerepe, fontossága a fogyatékos személyek nappali ellátásában” című szakmai műhelyre várta a **Fogyatékos Embereket Segítő Szolgáltatások** munkatársa Vas és Zala vármegye szolgáltatóit.

A találkozó célja az volt, hogy képet adjon az intézmények együttműködési rendszereiről, és hogy ezek az együttműködési rendszerek milyen módon tudják segíteni a mindennapi feladatellátást?

A műhely beszélgetésen megállapításra került, hogy a közös fenntartó alá tartozó intézmények működése úgy tartható fenn hatékonyan, ha a társintézmények segítik egymás működését.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A támogatott lakhatást nyújtó intézmények működtetése igényli a legtöbb közreműködést, hiszen itt egy szolgáltatási gyűrű kialakítása szükséges. Ebben az esetben alapvető feltétel az ügyfelek köré szervezett szolgáltatások összehangolása.

Az intézmények olyan együttműködésekről is beszámoltak, amelyeket külső szolgáltatókkal pl.: MÁV/Volán társaságokkal alakítottak ki annak érdekében, hogy az ügyfelek elérjék a megfelelő szolgáltatásokat.

A személyes részvételen alapuló szakmai rendezvények, tanácskozások, találkozók, foglalkoztatói vásárok, nagyszerű alkalmat kínálnak a gyakorlati kérdések megbeszélésére, lehetőséget teremtenek arra, hogy megismerjék egymás jó gyakorlatát. A szakmai műhelyen jelen lévők elmondták, hogy szívesen vesznek részt egymás rendezvényein, közös kulturális, vagy sporteseményeken, ahol az ellátottak is megismerhetik a különböző intézményekből érkező társaikat.

A műhely tapasztalata, hogy a szolgáltatók nyitottak az együttműködésekre, folyamatosan keresik a lehetőségeket a közös találkozókra, fontosnak tartják a tapasztalatok megosztását.

Szalay Tamás

szakmai vezető, szakmatámogatási munkatárs

Fogyatékos Embereket Segítő Szolgáltatások

Konzorciumi partnerünk, a **Zalai Falvakért Egyesület** szakmai szerepet vállalt a falugondnokok alapképzésének tananyagfejlesztésében, ennek tematikája szerint folyik 2021-től a falugondnokok képzése. Az Egyesület továbbképzési anyagok, szakmai és módszertani segédletek kidolgozásában vett részt. Az alap –és továbbképzések, szakmai képzések, helyi gyakorlat szervezésében is részt vállalt. Az alapképzések szervezésének korábbi rendszerében elnöke oktatóként részt vett a képzési folyamatban. Ezen időszakban Szombathely képzési helyen tanította a Győr-Moson-Sopron, Fejér, Somogy, Vas, Veszprém és Zala vármegye frissen kinevezett tanya-és falugondnokait, szervezte a zalai falugondnokok terepgyakorlatát, ezzel együtt minden településen falufórumokon segítette az új falugondnok együttműködéseinek kialakítását, a szolgáltatás bevezetését. Az Egyesület önálló szervezésben két kísérleti képzést is megvalósított az alapképzés új oktatási programjának bevezetését követően.

A Veszprém vármegye által szervezett alapképzésben a téma oktatójaként és vizsgáztatóként ma is szerepe van az Egyesület elnökének. Fogadják szeretettel az Egyesület elnökének írását az alapképzésekről.

A falu-és tanyagondnokok alapképzéséről...

Az alapképzés felkészíti a falu- és tanyagondnokokat a kistelepüléseken, tanyákon végzendő alapfokú szociális szolgáltató feladatok ellátására; a hivatalokkal, intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolattartásra; a rászorulóknak megfelelő segítségnyújtásra; emberi kapcsolatok ápolására a település lakosaival, segítségre szorulóival, a hagyományok, az összefogás erősítésére, a közösségi alkalmak megteremtésére.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A részvétel feltételei

A falu- és tanyagondnoki munkakörben csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontját követő 15 napon belül a munkáltató bejelentett a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre, és azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi. Az alapképzésre a falu- és tanyagondnok munkáltatója a fenntartó települési önkormányzat vagy társulás fenntartásában működő szolgáltatónál, intézménynél más munkakörben, vagy a fenntartó települési önkormányzat, társulás esetében a társuláshoz tartozó települések önkormányzatainak polgármesteri hivatalában vagy a közös önkormányzati hivatalban foglalkoztatott személyt is bejelenthet.

A képzések lebonyolítását, szervezését a vármegyei önkormányzat végzi, annak időpontjáról és helyéről az illetékes vármegyei önkormányzat ad további tájékoztatást.

A képzés 170 órás, jelenléti, zömében tantermi oktatás, amelyből 118 óra gyakorlati elemet tartalmaz, így az elméleti órák száma 52.

A *szakmai tantárgyblokk* a falugondnoki, tanyagondnoki tevékenység alapismereteit tartalmazza, 60 órában. Ebben a tantárgyblokkban ismerkednek meg a hallgatók a feladatellátás dokumentációival, alapvető egészségügyi és jogi ismereteket szerezhetnek, de itt kerül szó a gépjármű üzemeltetés szabályairól, környezetvédelemről, gazdálkodásról, vidékfejlesztésről.

A társadalom és közösségismeret, valamint a szociális munka és segítő foglalkozás témakör 40 órában foglalkozik a társadalmi együttélés szabályaival, a mai magyar társadalom kulturális, társadalmi és politikai környezetével, a családok működésének változásaival, a falvak és tanyás térségek jellemzőivel. Kiemelt téma a szociális ellátórendszer és szolgáltatások ismerete, a jellemző segítő személyiségjegyek. Szó esik a különböző korosztályok jellemzőiről, a szegénységről, a mélyszegénységben élők helyzetéről, a helyi közösségekről, szenvedélybetegségekről.

A terepgyakorlatok során a hallgatók betekinhetnek gyakorló falugondnokok (seniorok) munkájába, megismerik más települések működésmódját, tapasztalatot szereznek és bevonódnak a különböző ellátórendszerek és közszolgáltatások munkájába. Fontos együttműködések alakítanak ki helyben, a térségben, a vármegyében és egymással. A képzés hangsúlyt fektet arra, hogy a hallgatók ismerjék meg egymást, szerezzenek gyakorlatot a nyilvánosság szervezésében és fejlesszék kommunikációs készségeiket, emberi kapcsolataikat. A hallgatók a képzés végéig elkészítik a dolgozataikat, majd szóbeli vizsgát tesznek. A képzésen részt vevő személyek a képzés elvégzéséről tanúsítványt kapnak.

A résztvevők gyakran a képzés során szembesülnek a falu-és tanyagondnoktól elvárt feladatokkal, miután megismerik azokat a szakmai szabályokat, amelyeket a szociális törvény, a rendeletek vagy az önkormányzat/fenntartó által megfogalmazott és elfogadott szakmai program tartalmaz. Mindez számos elemében különbözik attól, amit a település vezetői a falugondnoki, tanyagondnoki szolgálattól elvárnak a napi munkavégzés során. Így nem véletlen, hogy a hallgatók gyakran megfogalmazzák, hogy a képzést a polgármesterek is végezzék el, és támogassák a falugondnokokat abban, hogy ott, helyben minél több érintettnek nyújthassanak személyes segítséget a boldoguláshoz, a nagyon is hiányzó és nehezen elérhető szolgáltatásokhoz, a valós szükségletek, hiányok és a falugondnoki szolgálatok küldetése szerint.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A képzésekre történő jelentkezés folyamatos.

A regisztrációs díjat a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet részére kell megfizetni. A regisztrációs díj mértéke – 2024-ben - bruttó 20.000 Ft/fő. A **képzési díjat** a vármegyei önkormányzat határozza meg.

A képzésre jelentkezés menete

1. Első lépés a jelentkezési felület kitöltése és az előírt melléklet elektronikus megküldése.
2. Ezt követően a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet kiküldi a munkáltató részére a számlát a jelentkezési/regisztrációs díj befizetéséhez.
3. A regisztrációs díj befizetése után a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet kiállít egy igazolást a képzésre való jelentkezésről.
4. A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet továbbítja a jelentkezéseket a vármegyei önkormányzatok felé.
5. A képzés megszervezésével kapcsolatosan a vármegyei önkormányzatok értesítik a jelentkezőket.

Jelentkezni az alábbi dokumentumok elektronikus megküldésével lehetséges:

1. pontosan kitöltött jelentkezési felület,
2. önkormányzati fenntartó esetében a kinevezésről szóló dokumentum másolata, nem állami, civil- egyházi fenntartó esetében a munkaszerződés másolata, ami alátámasztja a foglalkoztatás tényét.

A képzés jogszabályi háttere:

- Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18) ESZCSM rendelet,
- a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013 (X.24.) Kormány rendelet.

Forrás: <https://nszi.hu/szakmai-tevekenysegek/kepzes/kepzes szervezes/kepzes szervezes-szocialis-szolgaltatast-vegzoeknek>

Minden további részletet és a teljeskörű tájékoztatást a fenti a linket találják meg az érdeklődők.

Az összeállítást készítette:

Szedes-Kummer Mária
szakmatámogató munkatárs, szakértő
elnök
Zalai Falvakért Egyesület

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Módszertani útmutató az éjjeli menedékhely szolgáltatást biztosítók és végzők számára

A TSZR országos hajléktalanügyi munkacsoportja még 2023-ban kapott felkérést a minisztériumtól az éjjeli menedékhelyek szakmai ajánlásának kidolgozására.

Alapvető célként tűztük ki, hogy - a meglévő számtalan ellátási forma figyelembe vételével - olyan alapvető standardok kerüljenek kidolgozásra, amelyek minden területen egyformán használhatóak. Fontosnak éreztük, hogy a speciális ellátotti csoportok jellegzetességei és a velük való tevékenységek különbségei is megjelenjenek a dokumentumban.

Nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy mind az ügyfelek, mind az ellátásban dolgozók számára biztonságot nyújtó protollok kerüljenek a dokumentumba.

Mindenképpen szerettük volna a szolgáltatások megvonásának vagy szüneteltetésének szabályait kidolgozni, mivel ez még nem történt meg. Különös tekintettel arra, hogy ez rendszeresen alkalmazott eszköz az ellátást nyújtók gyakorlatában, és olyan korlátozásról van szó, amely jelentősen befolyásolja az ügyfelek szolgáltatásokhoz történő hozzáférését. Emiatt elengedhetetlennek tartottuk az arra vonatkozó keretek részletes kidolgozását olyan módon, hogy az egyidejűleg garantálja, hogy az érintett ügyfél ne kerüljön életet és testi épséget veszélyeztető helyzetbe, de a szolgáltatást nyújtóknak is legyen eszköz a kezében a súlyos normasértések esetén a többi ügyfél érdekeinek védelmére.

Szándékunkban állt továbbá a jogszabályban rögzített szolgáltatási elemek értelmező jellegű kifejtése, a nyújtandó szolgáltatások szakmai és tárgyi minimumfeltételeinek precíz meghatározása.

Az intézmények működését alapvetően meghatározó házirend kidolgozásához kapcsolódóan szintén meglehetősen részletesen került tárgyalásra az ezzel foglalkozó fejezet, különös tekintettel arra, hogy az a mai standardoknak megfelelően és közérthető módon tudja tartalmazni azokat a szabályokat, amelyek meghatározzák az intézményben ellátott ügyfelek mindennapjait, így kiemelt fontosságuk van.

Fontosnak láttuk azt is, hogy egy minimális dokumentációs rendszer is kerüljön felállításra, amely jól segíti az éjjeli menedékhelyek mindennapi működését, és nem támaszt feleslegesen elvárásokat a munkatársak felé.

Az előzőekben taglalt céljaink elérésére irányuló törekvéseink számos kihívás elé állították a munkacsoportot:

- a meglévő ellátások sokszínűsége ne csökkenjen,
- bárhol az ország területén megfelelően alkalmazható legyen,
- az általunk optimálisnak vélt megoldások jól érzékelhetők, de ne mindenképpen követendők legyenek,
- az ügyfelek emberi méltósága kiemelt hangsúlyt kapjon,
- de legyen eszköz az ellátók kezében a súlyos normasértések esetén,
- fogalmazódjon meg az ellátási kötelezettség,
- minél teljesebb legyen a konszenzus a dokumentummal kapcsolatban,
- feleljen meg mind a szaktárca, mind az ellátás elvárásainak/igényeinek.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Ezek a kihívások még fokozottabban hangsúlyossá váltak, miután az idei év tavaszán világossá vált, hogy a készülő szakmai anyag nem ajánlásként, hanem módszertani útmutatóként fog megjelenni, amelynek használata és az abban foglaltak megfelelő alkalmazása kötelező lesz az intézmények számára. Ennek megfelelően szükséges volt áttekinteni és átdolgozni - különös tekintettel a kötelező és az ajánlott részek elválasztására. A társadalmi egyeztetést követően - a beérkezett javaslatok túlnyomó részének figyelembe vételével - 2024. szeptember 4-én kiadásra került a módszertani útmutató.

Az alábbiakban kiemelnék néhány olyan elemet, amelyek az eddigiekben nem voltak hangsúlyosak a szabályozás tekintetében, azonban fontosságuk az ellátás helyének, illetve kereteinek meghatározása szempontjából vitathatatlan.

Az ellátás megszervezése, helye az ellátórendszerben

A hajlék nélküli személyek ellátásának megszervezése és fenntartása a szociális törvény értelmében kötelezően ellátandó **önkormányzati feladat**, amely népességszámtól függő, differenciált feladat-végrehajtást jelent. Az önkormányzatok mellett jelentős arányban vesznek részt az intézmények fenntartásában egyházi és civil szervezetek is.

A szociális ellátórendszer, ezen belül különösen a hajléktalanokat ellátó rendszerének alapvető feladata az élet védelme, és az ellátottak társadalmi (re)integrációhoz való hozzásegítése.

A társadalmi integrációnak azonban **csak a legelső lépcsője**, ami az alapvető lakhatási feltételek megteremtésével és a kapcsolódó szociális munka és testi, lelki gondozási tevékenység biztosításával ad alapot annak megvalósulásához.

Az éjjeli menedékhely átmeneti elhelyezést nyújtó intézményként szakosított ellátást biztosít az arra rászorulóknak számára. Ennek ellenére a működés jellegét, szellemiségét tekintve alapvető és a segítségre szoruló személyek számára könnyen elérhető, **alacsony „belépési küszöbű” szolgáltatási forma**. Olyan **alapvető szükségleteket elégít ki, amelyek hozzáférhetőségére a legszélesebb körben és a legnagyobb területi lefedettséggel van szükség.**

Azon településeken, ahol csak átmeneti szállás engedélyes szolgáltatás működik, javasolt átgondolni éjjeli menedékhely engedélyes férőhelyek létrehozását is, mivel a szükségletközpontú ellátás kialakítása az ellátottak szükségleteinek kielégítése érdekében ezt indokolja. Az átmeneti szállások a térítésköteles ellátásokat igénybe venni képes, jövedelemmel rendelkező személyek számára megfelelőbbek, a kifejezetten az éjjeli menedékhely célcsoportját képező, általánosságban a legrosszabb általános állapotban lévő, és jövedelemmel nem rendelkező ügyfelek emiatt gyakorta kizsorzódnak az ellátásból, és elsősorban - a megyei jogú városokban működő - éjjeli menedékhelyeket terheli az ellátásuk.

Fontos leszögezni, hogy a jogszabályok a minimumfeltételeket rögzítik, így az azokban foglaltaktól az ügyfelek számára pozitív irányba el lehet térni, illetve a nyújtott szolgáltatások köre is bővíthető a szükségleteknek megfelelően.

Bár a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények teljes körére nézve is alapkövetelmény, a hajléktalanellátásra vonatkozóan **kiemelt prioritásként fogalmazza meg a jogszabály az ellátásokat igénybe vevők alapvető emberi jogai érvényesülését és emberi méltóságuk tiszteletben tartását**, így törekedve a Magyarország Alaptörvényében is nevesített alapjogok fokozott figyelembe vételére ezekben az ellátási formákban.

Mivel ügyfeleink a legsérülékenyebb társadalmi csoportok közé tartoznak kiszolgáltatottságuk és élethelyzetük miatt, így **már az ellátás szervezése során is fokozottan figyelni kell ezen alapjogok garantálására.**

A program a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával valósul meg.

Az éjjeli menedékhelyen létrejövő jogviszony jellegzetességei

Az éjjeli menedékhelyen történő elhelyezés nem biztosít tartós bentlakást, így az ottani férőhelyet az elhelyezést követően minden nap el kell hagyni, majd a következő napi igénybevétel során a jogviszonyt szükséges **megújítani**. A jogviszony az igénybevételi dokumentációban, illetőleg az elektronikus nyilvántartásban történő rögzítéssel jön létre (újul meg) napról napra.

Ezen sajátosság ellenére a folyamatos, illetve ez esetben rendszeresen megújuló igénybe vétel kvázi folytonosságot eredményez, a szolgáltatás egy éjszakára történő elhelyezést biztosító jellege ellenére. Ez érhető tetten a lakcímbjelentéshez kapcsolódó előírások és egyben kötelezettségek (bejelentési kötelezettség fennállása) között is.¹

A célcsoport meghatározása, specialitásai

Azt, hogy ki tekinthető az éjjeli menedékhely szempontjából hajléktalannak, azt a szociális törvény részletezi: az intézményi ellátás igénybevétele tekintetében hajléktalannak tekinti azt a személyt, **aki éjszakáit közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti.**

A vonatkozó jogszabály alapján az éjjeli menedékhely az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás.

Tehát **nem a lakcím vagy annak hiánya, hanem az élethelyzet határozza meg a hajléktalanságot.** Az ellátás nyújtásának helyszíne szempontjából az életvitelszerű tartózkodás helye, illetve az akut krízishelyzet felmerülésének helyszíne kell, hogy irányadó legyen: ***ott kell ellátni az ügyfelet, amely települést megjelöli életvitelszerű tartózkodási helyeül.***

Az éjjeli menedékhelyet használó személyek segítése nem lehetséges azonos módszerekkel, mivel mindannyian más okból kerültek az utcára és a társadalmi re integráció folyamata során eltérő szolgáltatásokra van szükségük. A megválasztott módszereknek minden célcsoport esetében mindvégig összhangban kell lennie azzal a szemlélettel, amely eredményeképpen az éjjeli menedékhelyről történő továbblépésre való ösztönzése valósul meg, egy magasabb szintű ellátásba, vagy önálló lakhatásba jutás előmozdításával.

A szolgáltatás korlátozása

A szociális törvény szabályai szerint állami fenntartású intézmény esetén az intézményvezető, illetve egyházi és nem állami fenntartású intézmény esetén a fenntartó, vagy meghatalmazottja szüntetheti meg az intézményi jogviszonyt.

Az éjjeli menedékhely esetében a megszüntetés szempontjából két lehetséges ok bír relevanciával:

- amennyiben az ellátott a házirendet súlyosan megsérti,
- az ellátott másik intézményben történő elhelyezése indokolt vagy további intézményi elhelyezése nem indokolt.

Előfordulhat még az az eset, amikor az ellátott jogosultsága megszűnik, de az éjjeli menedékhely esetében ez többnyire hipotetikus lehetőség.

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

A korlátozásnak minden esetben az intézményi szabályozással összhangban kell lennie és a szolgáltatónak a korlátozás eseteit a házirendjében kell rögzítenie, amelyet az ügyfél az ellátás igénybevételét megelőzően megismer.

Az emberi élet védelme mindenképp felett áll, így az élet és testi épség – az igénybevétel korlátozása miatt – nem kerülhet veszélybe.

A korlátozás, vagy az igénybevétel azonnali megszüntetése esetén kritikus időjárási viszonyok fennállásakor – ami nem csak vörös kódot jelent, hanem bármilyen olyan körülményt, amely súlyosan veszélyezteti az ügyfél élethez és egészségéhez fűződő alapjogait - az **ügyfél további ellátását meg kell szervezni** (például a településen másik szolgáltatóhoz irányítással, utcai szociális munkát biztosító szolgálat segítségével hívásával stb.). **A tájékoztatás nem elegendő az igénybe vehető más ellátási lehetőségekről.** Az elhelyezésben nyújtott segítséget és a társintézmény általi befogadást rögzíteni, **dokumentálni szükséges.** Az elhelyezés a korlátozó/megszüntető intézmény feladata, azonban a megszervezéséhez a regionális diszpécser szolgálat segítségével kérhető.

A Házirend szabályainak súlyos megsértése esetén a szolgáltatás korlátozását, vagy szüneteltetést, a súlyosság mértékének függvényében **azonnali megszüntetését lehet alkalmazni**, mely mértéke arányban kell, hogy álljon a tett súlyosságával és a közösségre gyakorolt hatásával. Ennek alkalmazásakor **maximálisan figyelembe kell venni az ügyfél állapotát és az azt kiváltó okokat, valamint a cselekmény intézményben élőkre gyakorolt hatását.**

A korlátozására, megszüntetésére okot adó eseményeket minden esetben szükséges **részletesen dokumentálni**, oly módon, hogy azok bekövetkezésének helye időpontja, a házirendet megsértő ügyfél/felek személye megállapítható legyen, továbbá alkalmas legyen az esemény bekövetkezéséhez vezető körülmények, valamint az annak értékelését lehetővé tevő tények teljeskörű feltárására.

Korlátozás esetén mindenképp fontos a **fokozatosság elvének az alkalmazása** a cselekmény súlyától, ismétlődésétől vagy rendszerességétől függően.

Különösen fontos, hogy a **korlátozás esetei ismertek legyenek az ügyfelek számára**, ahogyan az is elengedhetetlen, hogy azok **alkalmazásának gyakorlata minden esetben egyforma legyen.**

Szükséges minél részletesebben ismertetni az ügyfelekkel, hogy milyen magatartás milyen következményekkel jár, ezt javasolt a házirendben vagy annak mellékletében megtenni, és az első igénybevételt megelőzően vagy azzal egyidejűleg **lehetőleg dokumentált módon megismertetni** az ügyfelekkel.

Elengedhetetlen, hogy az ügyfelek tájékoztatást kapjanak a jogorvoslati és jogaiknak gyakorlási lehetőségeiről.

A korlátozását mindenképp írásban kell közölni, amely tájékoztatásnak tartalmaznia kell az előzőekben taglalt panasztételi jogra vonatkozó információkat, valamint a szolgáltatás korlátozásának okát, illetve a korlátozás időtartamát, illetve a házirend vonatkozó szabályait vagy az arra történő utalást.

A program a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A fentiekben túl az útmutató, a bevezetőben is taglalt területekre nézve is számos kérdést, illetve az előzőekben kiemelteteket is részletezi.

A teljes dokumentum, illetve a kapcsolódó mellékletek elérhetők a Szociális Ágazati Portálon és a Vas és Zala vármegyei TSZR honlapján:

<https://szocialisportal.hu/elkeszult-a-modszertani-utmutato-az-ejjeli-menedekhely-szolgaltatast-biztositok-es-vezok-szamara/>

<http://www.tszrzalavas.hu/ajanlasok-eljarasrendek/>

Kardos T. Ádám

szakmatámogató munkatárs, szakértő, országos hajléktalanügyi munkacsoport vezetője

szakmai vezető

Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja

Válogatás a helyi hírekből

Ifjúsági Garancia Plusz Pillér Program Vas vármegyében

A program azoknak a 15-29 év közötti fiataloknak a munkához, munkatapasztalathoz vagy piacképes tudáshoz jutását segíti, akik nem tanulnak, nem dolgoznak, emellett álláskeresőként vagy szolgáltatást kérőként nyilvántartásba vételüket kérték a lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerint illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán.

A program működtetésében fontosak azok a partnerségi kapcsolatok, amelyek segítik az érintett fiatalokat elérését, tájékoztatását, programban való részvételüket. A programban nagy hangsúlyt kap a megelőzés és a képzések.

Forrás: <https://www.vaol.hu/helyi-kozelet/2024/09/nem-tanulsz-es-nem-is-dolgozol-18-milliard-forintbol-segitik-a-vasi-fiatalokat>

Tervezik a celldömölki szociális konyha visszaköltözését régi épületébe

A celldömölki önkormányzat célul tűzte ki az egykori Árpád utcai szociális konyha felújítását: tető és nyílászáró cseréjét, hőszigetelését, gépészeti rendszerének, elektromos hálózatának megújítását.

Forrás: <https://www.vaol.hu/helyi-kozelet/2024/09/szocialis-konyha-celldomolk-felujitjak>

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

**Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet**

A következőkben a Szabolcs – Szatmár – Bereg Vármegyei Szakmatámogatási Rendszer 2024. évi III. negyedévi Hírlevelében megjelent állásfoglalásokat közöljük. Köszönjük, hogy Hírlevelük megküldésével lehetővé tették, hogy az abban megjelent információkat Vas és Zala vármegye szolgáltatói is megismerhetik.

A TSZR munkatárshoz intézménytől érkezett kérdés:

„A kormányhivatal átfogó ellenőrzése kapcsán az alábbi probléma merült fel: a támogató szolgálat szolgálatás vezetője, aki egyben - osztott munkakörben - a fogyatékkal élők nappali ellátásának szakmai egység vezetője, a szolgálatvezetői feladatokat 2009. 01. 05. óta végzi. Végzettsége: szociálpedagógus főiskolai oklevél. A 2018. 01. 01. napjától hatályos munkakör megfeleltetés az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 119. § (5) bekezdés d) pontja alapján terápiás munkatárs megnevezéssel került átsorolásra. A 2020. évben lefolytatott hatósági ellenőrzés során csupán a megfeleltetést vizsgálták, amit rendben találtak. Azonban a mostani ellenőrzés során kiderült, hogy terápiás munkatárs munkakörnek a szociálpedagógus végzettség nem megfelelő, ugyanis ez a végzettség nem szerepel az 1/2000. (I.7.) miniszteri rendelet 3. számú mellékletében felsorolt képesítési előírások között. A szociálpedagógus diploma szociális munkatárs munkakör betöltéséhez megfelelő, azonban terápiás munkatárs munkakörben nem. Ugyanakkor a létszám feltételeket előíró 2. sz. mellékletben - támogató szolgálat és fogyatékkal élők nappali ellátása esetén - csak terápiás munkatárs munkakör szerepel, szociális munkatárs munkakör nem. A kérdés: Ha 2018. 01. 01. előtt megfelelő volt a szociálpedagógus diploma a szolgálatvezetői munkakörhöz, az annak megfeleltethető terápiás munkatárs munkakörhöz miért nem? Vagy esetleg lehet-e úgy értelmezni a jogszabályt, hogy mivel a 3. számú melléklet az előírt végzettség minimum előírásait tartalmazza, s szociálpedagógus oklevéllel magasabb, intézményvezetői munkakör is betölthető, ezért ezzel a végzettséggel a terápiás munkatárs munkakör is betölthető?...”

Dr. Andrászi-Tóth Veronika, a Belügyminisztérium Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatások Főosztálya Főosztályvezetőjének szakmai állásfoglalása a kérdésben:

„...A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: Szakmai rendelet) 3. sz. melléklete határozza meg a személyes gondoskodást nyújtó intézményekben szakmai munkakörben foglalkoztatott személyek számára, az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimum előírásokat.

Ezen felül a Szakmai rendelet 120. § (1) bekezdése tartalmaz átmeneti rendelkezéseket a szakképesítési előírásokra, melynek alapján:

„120. § (1) Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 7/2018. (II. 5.) EMMI rendelettel megállapított 3. számú melléklet szerinti képesítési előírásoknak megfelel az, aki az e rendelet hatálybalépését megelőző napon hatályos 3. számú melléklet szerinti képesítéssel rendelkezik, vagy annak az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet 1. § (7) bekezdése alapján korábbi OKJ-s képzése megfeleltethető.”

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg.

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A Szakmai rendelet 120. § (1) bekezdésének értelmezése szerint a 7/2018. (II. 5.) EMMI rendelet hatályba lépése előtti napon, vagyis 2018. február 5-én hatályos 3. számú melléklet alapján a terápiás munkakörben foglalkoztatott szociálpedagógus szakképzéssel rendelkező személ szakképzettnek volt tekinthető.

Tehát szakmai álláspontom, hogy e végzettséggel rendelkező munkavállaló terápiás munkatárs munkakörben jelenleg foglalkoztatható...”

(BM/20822-1/2024., 2024. július 22.)

A TSZR munkatárshoz intézménytől érkezett kérdés:

"Idősek otthona ellátás keretében demens ellátást is szeretnénk a jövőben folytatni, több intézményből azt az információt kaptuk, hogy a demencia gondozó képzés elvégzése feltétele a foglalkoztatásnak s kötelező az elvégzése a munkavállalóknak a demens ellátás keretében, igaz -e ez az állítás, mivel erre mi nem találtunk pontos jogszabályi előírást? Illetve azt az információt is kaptuk, hogy demens ellátásban műszakonként egy fő demencia szakgondozót kell alkalmazni? Mennyi az átfutási ideje a képzés elvégzésének, csak annak birtokában lehet foglalkoztatni a munkavállalót?"

Tóth Teodóra, a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya szociális referensének válasza a felvetett kérdésekre:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: Szakmai rendelet) 2. sz. melléklete határozza meg az egyes szolgáltatások működéséhez szükséges szakmai létszámnormákat. A hivatkozott melléklet III. pontja szerint idős, demens személyek ellátását végző ápoló-, gondozást nyújtó intézményben 100 férőhelyre vetítve 24 fő ápoló vagy gondozó alkalmazása szükséges. A Szakmai rendelet 6. § (4a) bekezdés c) pontja szerint a létszámokat főben kell meghatározni a kerekítés általános szabályai szerint: „A létszámigényt - ha a létszámnorma ellátotti számra vagy férőhelyekre vetítve van meghatározva - főben kell meghatározni, a kerekítés általános szabályának figyelembevételével.” A Szakmai rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott, a személyi feltételek minimum követelményeinek a teljesítéséhez szükséges képesítési előírások között a demens személyek ellátását végző bentlakásos intézmények tekintetében speciális követelményt is meghatároz a jogalkotó. A Szakmai rendelet 6. § (5a) bekezdés d) pontja alapján: „az intézményvezető a pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, demens vagy autista személyeket gondozó bentlakást nyújtó intézmények esetén a gondozó, ápoló és terápiás munkakörök vonatkozásában munkakörönként legalább 1-1 fő, az adott szakmai egység célcsoportjának megfelelő, e melléklet szerinti kiegészítő szakirányú képesítéssel rendelkező foglalkoztatott jelenlétét köteles minden műszakban biztosítani.” Tekintettel arra, hogy az ápoló, a gondozó és a terápiás munkatárs munkakör betöltéséhez többféle szakirányú képesítés is elfogadottá vált, ugyanakkor ezek a szakképesítések – egyes kivételektől eltekintve – nem biztosítanak kellő ismeretet a demenciával kapcsolatos problémák kezeléséhez. A demens személyek ellátása abban az esetben végezhető szakszerűen, ha a betegséggel összefüggő speciális tudás az őket ellátó szakemberek rendelkezésére áll. A demens betegek ellátását végző szociális intézmények szakmai stábját oly módon kell kialakítani, hogy műszakonként, az adott munkakörben biztosított legyen legalább egy szakember jelenléte, aki a demens személy ellátásához szükséges speciális tudás birtokában van.

A Szakmai rendelet 120. § (4) bekezdése szerint a fentieknek megfelelő, speciális szakképesítéssel rendelkező személyek foglalkoztatásáról 2027. január 1-ig köteles gondoskodni a fenntartó: „A 6. § (5a) bekezdés d) pontjában foglaltaknak a fenntartó 2027. január 1-jéig köteles megfelelni.”

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

BELÜGYMINISZTERIUM

**Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet**

A képzési lehetőségek számbavétele alapján jelenleg az alábbi képzések állnak rendelkezésre a szakemberek számára:

- A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény hatálya alá tartozó, felnőtt képző szervezetek által végzett szakmai képzés keretében elvégezhető 600-720 órás képzési idejű „09214001 számú Demencia gondozó” megnevezésű szakképesítés.
- A szociális ágazati képzésekről és vizsgakövetelményekről szóló 14/2022. (IV. 29.) EMMI rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott, 300 órás képzési idejű „demenciával élők gondozója” ágazati képzés.
- A szakképzésben, szakképző iskola által végzett szakmai oktatás keretében megszerezhető, szakmajegyzéken szereplő „5 0923 22 05 azonosító számú szociális és mentálhigiénés szakgondozó” és a „509130301 azonosító számú általános ápoló” szakma.

Fentiekén túl a speciális követelménynek megfelel az a munkavállaló is, aki a korábbi OKJ-s rendszerben megszerezett alábbi szakképesítéssel rendelkezik: Az egészségügyi szakképesítések közül az alábbi azonosító számokkal jelzett szakképesítések felelnek meg e célból:

- 55 723 07 Geriátriai és krónikus beteg szakápoló
- 54 723 01 0001 54 05 Geriátriai szakápoló
- 54 5012 03 Klinikai szakápoló (geriátriai szakápoló).

Szociális szakképesítések közül az:

- 55 762 02 azonosító számú Gerontológiai gondozó és a
- 35 762 01 azonosító számú Demencia gondozó szakképesítés fogadható el.

Fentiekén túl tájékoztatlak, hogy a felnőtt képző szervezetek elérhetőségéről a <https://far.nive.hu/publikus-adatok/felnott-kepzoek-nyilvantartasa> honlapon, az ágazati képzést folytató szervezetek elérhetőségéről a <https://nszi.hu/szakmai-tevekenysegek/kepzes/vizsgakozpont-szocialis-agazati-kepzesek/palyazati-uton-kijelolt-kepzoek> elérhetősegen tájékozódhatnak a szociális szolgáltatók.”

A TSZR munkatárshoz intézménytől érkezett kérdés:

„Házi segítségnyújtás szakfeladaton merült fel az alábbi kérdés: integrált intézmény vagyunk, a házi segítségnyújtás önálló szakmai egységként működik. Az intézményben 1 fő intézményvezető van, a gondozók feletti közvetlen irányítási feladatokat 2014. óta szociális asszisztens végzettséggel rendelkező vezető gondozó látja el. Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 2018. évi változásai következtében a vezető gondozó gondozó munkakörbe lett átsorolva (119. § (5) bekezdés). A jogszabály értelmében (19/B. § (7) bekezdés) legalább 10 fő foglalkoztatása esetén a házi segítségnyújtás szakmai egység vezetője nem lehet más szakmai egység vezetője, vagy az intézmény vezetője. 2018.01.01-től a vezető gondozó szociális asszisztens végzettséggel gondozó munkakörbe lett átsorolva, a szakmai egység vezetői feladatokat továbbra is ellátja, intézményvezető munkakörhöz szükséges végzettséggel nem rendelkezik. Az integrált intézményben 1 fő intézményvezető van foglalkoztatva, a szakmai egység vezetői feladatokat a korábban említett gondozó látja el. *Szükséges-e szakmai egység vezetői feladatokra az intézményvezetői képesítési előírásoknak megfelelő dolgozót alkalmazni, vagy van arra vonatkozóan bármilyen átmeneti rendelkezés, amely alapján, ha 2018. előtt ellátta a vezető gondozó a feladatait, ezt követően is elláthatja?*

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg

A 2018. 01. 01. napjától hatályos változások során azt az elvet követve, hogy ha valaki 2018. előtt elláthatott bizonyos feladatokat, 2018. után miért nem alkalmas rá, ráadásul az intézmény vezetője megfelelő végzettséggel rendelkezik, a vezető gondozói feladatokra nem alkalmaztunk külön intézményvezetői munkakörnek megfelelő végzettségű szakembert. Az önálló szakmai egység biztosított, a vezető gondozó kompetenciája megfelelő. Azonban a hatósági ellenőrzés kapcsán ez most problémaként merült fel.”

Dr. Andrászi-Tóth Veronika, a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya Főosztályvezetőjének tájékoztatása a kérdésben:

„...A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: szakmai rendelet) 2. sz. melléklete meghatározza a szociális szolgáltatók működéséhez szükséges szakmai létszámot, a szakmai rendelet 3. sz. melléklete rögzíti a személyes gondoskodást nyújtó intézményekben szakmai munkakörben foglalkoztatott személyek foglalkoztatása során az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimum előírásokat.

A szakmai munkakörökre vonatkozó létszámelőírásokat a jogalkotó 2018-ban jelentősen átalakította azzal, hogy a módosítást hatálybalépésnek időpontját megelőzően hatályos szakmai rendelet alapján releváns szakképesítéssel rendelkező munkatársak végzettségét a foglalkoztatásuk teljes időtartama alatt megfelelőnek kell tekinteni.

A szakmai rendelet 3. sz. mellékletének 2018. február 05-ig hatályos előírása szerint, a házi segítségnyújtás szolgáltatásban foglalkoztatott vezető gondozó munkakört középfokú szakképesítéssel is be lehetett tölteni, ha a házi segítségnyújtás szolgáltatás más szociális szolgáltatással integrált szervezeti formában, egy intézmény szakmai egységként került kialakításra. A középfokú szakképesítések közül releváns végzettséget biztosított – többek között – a szociális asszisztens végzettség is.

Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló **7/2018. (II.5.) EMMI rendelet** 2018. II.06-i hatállyal **módosította a szakmai munkaörök betöltésére vonatkozó képesítési előírásokat azzal, hogy** a hatálybalépés napját megelőző napon **hatályos képesítési előírásokkal foglalkoztatott, szakmai munkakört betöltő személyt, jogviszonya fennállásáig szakképzettnek kell tekinteni.** Az átmeneti szabályt a szakmai rendelet 120. § (1) bekezdése rögzíti:

„120. § (1) Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 7/2018. (II. 5.) EMMI rendelettel megállapított 3. számú melléklet szerinti képesítési előírásoknak megfelel az, aki az e rendelet hatálybalépését megelőző napon hatályos 3. számú melléklet szerinti képesítéssel rendelkezik, vagy annak az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet 1. § (7) bekezdése alapján korábbi OKJ-s képzése megfeleltethető.”

Fentiek alapján, **vezető gondozó munkakörben a szociális asszisztens végzettség szakirányú szakképesítésként akkor fogadható el, ha a vezető gondozó munkakör betöltését biztosító foglalkoztatási jogviszony 2018. II. 06-a előtt keletkezett, és a házi segítségnyújtást biztosító szakmai egység olyan intézményben került kialakításra, ami a házi segítségnyújtáson túl további szociális alapszolgáltatásokat is működtetett/működtet.”**

(BM/22461-1/2024.,2024. augusztus 8.)

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Frissítő

Megjelent a „Támogató Szolgáltatás Működésére és Működtetésére Vonatkozó Módszertani Útmutató” 4. átdolgozott kiadása, amely **kiegészítésre került a fogyatékosági támogatásra jogosult súlyosan fogyatékos személyek körének jogszabályban rögzített bővítése miatt, valamint címe szakmai ajánlásról módszertani útmutatóra módosult.**

A támogató szolgálatok részére készült módszertani útmutató 4. átdolgozott kiadása 2024. július 15. napján lépett hatályba.

A dokumentum elérhető az alábbi linkeken:

<https://www.tszrzalavas.hu/wp-content/uploads/2024/08/Tamogato-szolgaltatas-mukodesere-es-mukodtetesere-vonatkozo-modszertani-utmutato.pdf>

<https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2024/07/Tamogato-szolgaltatas-mukodesere-es-mukodtetesere-vonatkozo-modszertani-utmutato.pdf>

2024. július 19-én adta ki az EGÉSZSÉGÜGYI SZAKMAI KOLLÉGIUM **„Az egészségügyi ellátók feladatairól gyermekbántalmazás és elhanyagolás gyanúja esetén, felismerés, kezelés és megelőzés”** című egészségügyi szakmai irányelvet, amely elérhető az alábbi linken:

<https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

Konzorciumunk munkatársa, Kardos T. Ádám által vezetett, Területi Szakmatámogatási Rendszer országos hajléktalanelátási munkacsoportja elkészítette a **„Módszertani útmutató - Az éjjeli menedékhely szolgáltatást biztosítók és végzők számára”** című dokumentumot.

A módszertani útmutató és annak mellékletei elérhetőek az alábbi linkeken:

<https://www.tszrzalavas.hu/wp-content/uploads/2024/09/Modszertani-utmutato-ejjeli-menedekhely-szolgaltatast-biztositok-es-vegzoek-szamarara.pdf>

<https://szocialisportal.hu/elkeszult-a-modszertani-utmutato-az-ejjeli-menedekhely-szolgaltatast-biztositok-es-vegzoek-szamarara/>

Elkészült **„A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és a javítóintézetekben el látott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan”** harmadik, módosított változata.

Az útmutató az alábbi linken érhető el:

<https://szocialisportal.hu/modszertan-a-gyermekvedelmi-szakellatast-nyujto-intezmenyekben-es-a-javitointezetekben-felmerult-gyermekbantalmazasi-esetek-kivizgalasa-es-kezelese-kapcsan-harmadik-modositott-valtozat/>

A program a **Belügyminisztérium** és a **Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet** támogatásával valósul meg

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

BELÜGYMINISZTERIUM

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A Baranya - Somogy vármegyei TSZR módszertani munkatársa osztotta meg a Konzorciumokkal a Belügyminisztérium állásfoglalását az egészségügyi kiegészítő pótlékra való jogosultsággal kapcsolatosan, amelyet kiküldtünk a szolgáltatók részére. Köszönjük az információt!

A Baranya - Somogy vármegyei TSZR módszertani munkatársa osztotta meg a Konzorciumokkal dr. Andrászi-Tóth Veronika, a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya Főosztályvezetője által két kérdésben - a védelembe vételt támogató személyről, a védelembe vételt támogató személy gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben történő rögzítéséről; valamint a bíróság által elrendelt kapcsolattartásra vonatkozó felfüggesztéssel kapcsolatosan felmerült, a gyámhatóság részéről szabályozott kapcsolattartás felfüggesztésének lehetőségéről - készített tájékoztató levelét, amelyet kiküldtünk a szolgáltatóknak. Köszönjük az információt!

FELHÍVÁS

Változatlan reményünk, hogy a pályázati forrásból létrehozott weboldalunkat az Önök bevonásával töltjük fel tartalommal. Így várjuk a szolgáltatásaikhoz kapcsolódóan a tszr.zala.vas@maltai.hu e-mail címre írásait, amelyekről az gondolják, hogy szívesen megosztanák a honlap hírei között más szolgáltatókkal. Legyen szó egy program lebonyolításáról, programban való közreműködésről, vagy a szolgáltatást érintő jelentősebb fejlesztésről, változásról.

Szeretnénk a honlapon a Szolgáltatáskeresőben a szolgáltatókról mindig a legaktuálisabb információkkal megjelenni. Ehhez kérjük, hogy tájékoztassanak minket, ha a szolgáltató nevében, címében és a nyújtott ellátásban változás következik be.

Köszönjük együttműködésüket, partnerségüket!

Köszönjük, hogy megtiszteltek minket rendezvényeinken megjelenésükkel és követik, támogatják tevékenységünket!

<http://www.tszrzalavas.hu/>
<https://www.facebook.com/tszrzalavas>

A program a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával valósul meg

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet